

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMJERNO, MJESECNO
K 2:50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUZIVO U ŠIBENIKU.

GOD. II.

- IZLAZI SVAKI DAN -
TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.671.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

ŠIBENIK, utorak 24. studenoga 1914.

BR. 157

U RUSIJI.

BERLIN, 23. studenoga.
Veliki glavni kvartir saopćuje:

U istočnoj Pruskoj položaj je nepromijenjen.

U ruskoj Poljskoj od luka još se odgadja. Nove ruske sile dolaze u pravcu Varšave.

Istočno od Čestohova i sjeveroistočno od Krakova napadaju naših saveznih četa nastavljaju se.

BEĆ, 24. studenoga.
(u 1 sat po ponoći). Službeno se saopćuje:

U ruskoj Poljskoj od luka još nije pala.

Savezne naše vojske nastavljaju svojim napadima jugoistočno od Čestohova i sjeveroistočno od Krakova.

Kod zauzeća mjesta Pilica naše čete su jučer zarobile 2400 Rusu.

Vatra od našeg težkog topništva je od moćnoga učinka.

U Galiciji i na Karpatima.

Prepuštanje nekih klanaca. Obrana Przemysla.

BEĆ, 24 studenoga (u 1 sat po ponoći). Službeno se saopćuje:

Preko niže Dunajeca prodiruće ruske sile nisu mogle provaliti.

Ratni položaj zahtijevao je, da mi pojedine klance na Karpatima pre-pustimo privremeno neprijatelju.

Na 20 o. mj. potisnuto je jedan ispad naših četa iz Przemysla opsegajuće ruske čete daleko nastrag od zapadnog i jugozapadnog fronta tvrdjave. Neprijatelj se nalazi izvan dohvata topova.

Sa francuskog ratišta. Uzduž obale.

BERLIN, 23. studenoga. Veliki glavni kvartir saopćuje:

Bojevi kod Nieuporta i Yperna traju dalje.

Malo englesko brodovlje, koje se dvaput približilo obali, bilo je od naše artiljerije raztjerano. Četiri engleska pomorska topa ostala su bez uspjeha.

U argonskoj šumi.

BERLIN, 23. studenoga. Veliki glavni kvartir saopćuje:

U argonskoj šumi dobivamo mi korak po korak zemljista.

Jedan zaštitni jarak za drugim, jedna zaštitna tačka za drugom Francuzima se otima. Svaki dan Francuza biva zarobljeno.

Na Moseli.

BERLIN, 23. studenoga. Neprijatelj je pokušao nasilno da obavlja izvide protiv našeg položaja istočno od Mosele, ali je bio u tom protunapadaju sprećen.

Tursko-engleski rat

Turci na Suezu.

CARIGRAD, 23. studenoga. Glavni kvartir saopćuje:

Turske čete došle su do Suezkog kanala. U bojevima, koji su prije toga slijedili, Englezzi su bili po-raženi i natjerani u bijeg uz velike gubitke.

Gubitci engleski.

CARIGRAD, 23. studenoga. Glavni kvartir saopćuje:

U bojevima na Schattel arabu imali su Englezzi 750 mrtvih i 1000 ranjenih.

Tursko-ruski rat

Borba kod Batuma.

CARIGRAD, 23. studenoga. Glavni kvartir javlja:

Protiv Batuma marširajuće turske čete bacile su neprijatelja na drugu obalu rijeke Tschoroch.

Srbija traži mir?

U nedjelju poslijepodne pronađene su glasovi, da Srbija traži mir. Dok službeni vijest ne dodje, nije nam vjerovati toj glasini, ali radi razumijevanja tog bilježimo i ono što vele becke novine.

"Reichspost" dobiva iz Sofije: Srpska je vlada u Parizu dala izjavu, da radi podpunog gospodarskog sloma nije više u stanju, da se dalje boriti. Kralj je Petar umoran, te je interniran u Ribarskoj Banji. Porazena srpska vojska bez reda bježi na tragu, pa biće još jednom pokušati kod Kragujevca da bjege posljednji boj. Srpske vlade ponovo u Atenu poduzela prešne korake za pomoći.

Milanska "Perseveranza" piše, da će Srbija biti primorana čim prije sklopiti posebice mire s Austrijom i Njemackom, jer se ne može nadati pomoći od nikoga.

Junačta

22. dalmatinske pukovnije.

Neobična hrabrost kapetana Turudija.

"Hrv. Dnevnik" prima od jednog časnika sa srpskog bojišta slijedeće:

Već je više puta spomenuto u "Hrvatskom Dnevniku" junacstvo 22. dalmatinske regimente. Hrabrost je naših Dalmatinaca postala poslovnačna. Oni ne idu nego jure poput vila na ili siline lavine, pred kojom padaju i najtrdji šancevi, pred kojom s trepetom uzmči i peterotruko jači neprijatelj. Zato su u više navrata dobili priznanje s najviših mesta.

Ovi tako veliki uspjesi 22. regimenta imaju se zahvaliti ne samo žarkim našim sinovima dalmatinskim, nego i izvrstnom vodstvu i vanrednom junačtvu njegovih časnika. U šancevima u šumama daleko od kulture i njegovih blagosti provode naši časnici život poput zadnjeg infanteriste. Ljudi, koji su po svojem položaju inače naučeni na lagodan život, podnose rado neizmjerne šrapnele ratne, glad, đedu, studen, samo da saturu neprijatelja. Pravi heroji, martyres ljubavi prema caru i domovini. Vidio sam ih, koji su u tri mjeseca od krasnih stasitih ljudi postali preko noći tako rekući starci, ali orkan određenja u njegovim očima nije utrušio i čitava im pojava govori: Napred, ne dajmo se!

Oni predvode naše Dalmatince, i sjajni primjer njihov vodi regimentu od pobjede do pobjede. Bit će možda prilike, da vam javim potanje o mnogom od ovih naših junaka: zasad samo o jednom od tih pravih ratničkih pojova — kapetanu Turudiju.

Časnici od glave do pete, koji — kako prijavljaju njegovi bliži prijatelji, — i u vrijeme mira, živi samo za svoje zvanje. Ne prodje dan, a da ne bi paru jedan sat posvetio vježbanju oružja. To mu je odmor i zabava. Ovaj je rat pak iznjo na vijedno njegovo izvanredno junačstvo i vojničke sposobnosti. Ne mogu opisati svih njegovih junačkih čina, jer ih ne znam, samo nešto.

Kad smo 8. rujna prelazili preko Drine, Turdija se prijavio dragovoljno, da će s kojih 90 momaka prvi preko Drine. Bio je to dan užas

i strave. Grmljavina od granata i šrapnela, vihor, zmijski zvijždak bezbrojnih puščanih kugala. Kad sam doznao za čin Turudija, mislio sam: Na poljane elizjeve ope Turdija. Srbi će mu bez svećenika zapjevati Requiem aeternam. I hvala Bogu, ne dogodi se. Za dva dana čujem da je živ i zdrav. Citav se dan držao sa svojom šačicom ljudi, obkoljen od samih neprijatelja, a uz to im zadao stotinu jada, a pomogao našim četama da lakše prieđu.

Drugom je zgodom razbij s nekoliko kompanija čitavu srbsku regimentu i osvojio četiri topa, dok napokon opet iz kratkog vremena sa svojim bataljunom, što je gotovo nevjerojatno, uhvatil malo ne čitav srbski bataljun.

Naravno, da vojnici Turudiju tako reči obožavaju. Znadu, da pod njegovim vodstvom idu od pobjede do pobjede i da sjaj njegova imena pada na čitav bataljun. Za svoje vanredne čine avanzirao je Turudija prije vremena na čast majora i predložen je na najviše odlikovanje.

Turdija — kapetan Stanko — poznat je sa svoga junačta i Srbima. Boje ga se kao žive vatre pa onome, tko donese njegovu glavu, određena je nagrada, ako se ne varam deset tisuća dinara. Ali Bog će štititi našega junaka, da još dugo služi caru i domovini smičući glave dušmanima.

I dok je ovo piše, on negdje u brdinama hoda u kapi, probušenog od kugala od vojnika do vojnika, sokoli ih, sam uzima infanteristima pušku, iz ruke i pomalo odapne na neprijatelja. A koga Turudija smjeri — tomu se za uviek seliti iz — Srbije.

Ruski vojskovođe.

I. armada general konjice pl. Rennen-kampf, rođen g. 1854., protestant; II. armada general konjice Suchomlinov, rođen g. 1847., grko-katolik; III. armada general infanterije Russki, rođen 1854., grko-katolik; IV. armada general infanterije barun Salza, rođen 1843., grko-katolik; V. armada general konjice pl. Plehwe, rođen 1850., protestant; VIII. armada general konjice Brüssilov, rođen 1853., grko-katolik; IX. armada general infanterije Leščki, rođen 1856., grko-katolik; X. armada general infanterije pl. Stevers, rođen 1853., protestant.

Od deset vojskovođa osam ih je uni-jata i protestanata; pravoslavnih je samo dva, a taj je jedan, Radko Dimitrijev, Bugarin.

Druga velika Hindenburgova pobjeda.

Hindenburg je slavom i junačtvom pokrio sve ostale. Zadnja njegova pobjeda kod Vočlaveka u ruskoj Poljskoj nezaostaje za onom prvom kod mazurskih jezera. U prvoj pobjedi Hindenburg je zarobio 90.000 Rusa, u drugoj 50.000.

Vojnički kritičar "Berliner Tageblatt" major Morath kaže glede Hindenburgove pobjede u ruskoj Poljskoj: Nakon svojih poraza Rusi će nastojati

da što prije dostignu svoju operacionu baštu na vislanskoj liniji Varšava-Ivangorod. Dvojbeno je, da li će im to uspijeti, obzirno na potiskivanje sa strane znatnih vojnih dijelova u jugo-iztočnom pravcu. Ali uspije li im svićni glavni silama doći Vislu, njemački proganjatelji ići će im tako uastopce, da bi se promjena obale morala veoma težko razviti.

O postjedicama njemačke pobjede u ruskoj Poljskoj piše vojnički suradnik "Corriere della Sera" general Gatti: Ovaj uspjeh njemačke ofenzive zadržati će rusko napredovanje prama zapadnoj Pruskoj i prisiliti po svoj prilici rusko desno krilo, da promjeni frontu, pošto će morati nastojati, da se prenesu prema sjevero-izтокu, i da se sa desnim bokom osloni na Varšavu. I na fronti Soldau-Neisenburg mogu Rusi da budu prisiljeni na mirovanje, da ne ostave nezaštićeno svoje lievo krilo, pošto bi ovo inače bezuvjetno bilo izvrgnuto pogibiji obkoljenja.

KRONIKA.

"Berliner Tageblatt" piše pretresuci položaj u Pojskoj: Jasno se odražuje u ovom odsjeku boja u Pojskoj učestvovanje austro-ugarske vojske, koja je opto dozala svoju neispoljivu bojnu snagu. Nema dvoje, da Austro-Ugarska za opto protiv ruskih napadaju drži uvijek obič položaj na oku, te se ne upušta na inače poželjne nuzoperacije u vlastitoj zemlji, te se ne razpršuje. Ona je u neku ruku neophodno nužna, kada se radi saveznim djelovanjem prirediti ili poduzeti mire za podupri uspjeh. Istina je, da su bojevi na Karpatima sada od podredjeng značaja. — U Pojskoj će se odlučiti kol glavne ruske sile; bilo to naskoro, bilo kasnije.

Da podigne veći klonui ugled u vojski i političkim krugovima podijelio je predsjednik Poincaré glavnom zapovjedniku vojske Joffre čest maršala Francuske. Joffre je tu čest otklonio, jer da još nije pobijitel te da tu čest ne može primiti.

Kako "Politiken" saznaće, nalaze se pregradja Tangera u rukama muslimanskih ustaša. Iz Marsilia odposlana je vojska onamo.

"Sudslav. Korr." javlja iz Zadra: Crnogorske su čete pokušale u zadnje vrijeme, da provale u Dalmaciju u smjeru prama Grabu južno od Trebinja, gdje su pokušale napredovanje u smjeru prama Catt-tu. Crnogorske su čete ovjedno kao i na drugim mjestima odbole naše pogrančne čete bez velikih potesaka, te su kod toga pretrpili Crnogorske velike gubitke na momčadi. U Boci su nastavili Crnogorsci bombardiranje Kotora velikim gubitkovim municijem, pa je ovo bombardiranje više puta trajalo neprekidno 24 sata. Crnogorsci su kod toga učinili tek malo štetne gradu Kotoru.

Iz Rotterdama javljava dne 20. ov. mj. Nijemci su juče počeli bombardirati Dünkirchen. Položaji su obostrašni bojnih sila u taj par silno ispremješani.

Iz Ženeve javljava, da je bivši ministar financa Caillaux odputovao skupa sa ženom u Ameriku, a da ima zadaju da pregovara o tome, kako bi Francuska sklopila mir neodvisno od Engleske i Rusije.

Domaće vijesti.

Banovina za ratni zajam. Nadalje su potpisali: Prvostolni kaptol zagrebački (pobožne zaklade) K 300.000, Girolamo Pister K 50.000, S. i H. Kramer, Karlovac K 50.000, "Croatia" tvornica portland-ceimenta K 30.000, Otto Sten K 25.000, Jugoslavenska akademija K 20.000, Grčko-istočna crkvena občina K 20.000, Mirovinjska zaklada stalno uzmjenešten občinskim činovnikom K 20.000, za razne fondove počajsko-običke topničke pukovnije broj 5 K 13.900, sjednjene pekarne Wieland-Guthard d. d. K 10.000, Grgoire Jagmić, Pakrac K 10.000, Julije Bresslauer, rodj. pl. Weiss K 10.000, Mihael Gajic, Okučani K 8000, gradij. nadstavnik Josip Hval K 5000, odjelni predstojnik dr. Sijepan Tropsch K 3000, Rudolf grof Normann upisao je K 1.000.000, a gradска općina u Karlovcu K 100.000. Tvrnica koža K 500.000, Petar Dragan bar. Turković K 100.000, Gustav vitez Pongratz K 100.000, Milan bar. Turković K 100.000, dr. Žiga Alstädter K 17.000, Obitelj Perok K 11.000, David Moses, Gornja Sijeka K 12.000, Zdravstvena zaklada županije zagrebačke K 26.000, Hrvatski slav. lječnički zbor K 10.000, Pripomočna zadruga redarstvene straže i redarstveni agenata K 10.000, Stipendijalna zaklada dr. Šandora Breščenskoga K 5700, Hrv.-ugradionica za impregniranje K 10.000, odjelni predstojnik Marc Aurel pl. Podroczy K 3000.

Za vlastiti račun zaključili su ujeti: Hrvatski zem. hipotekarna banka K 500.000, Hrvatska ekspomonta banka K 500.000.

Internirani Hrvati u Francuskoj. Siglo je u Zagreb više Hrvata, muževa, žena i djece, koji su bili na prolazu kucići iz Francuske, gdje su bili internirani. Bili su zaustavljeni, kad su se vraćali iz Amerike. Pripovedaju, da su za svog suočavanja u Francuskoj mnogo pretrpjeli. Hrana da je bila vrlo loša, a mužkarci, koji su sposobni za oružje, da su morali težko raditi, a često i noću. Konačno su oni, koji nisu sposobni u vojnu službu, poslani sa ženama i djecom kući, dok su ostali zadržani u Francuskoj.

Dr. Unkelhäuser u ratu. Kako osječka "Drau" javlja, državni tajnik u hrvatskom ministarstvu, bivši odjelni predstojnik dr. Karlo Unkelhäuser, kojemu su 53 godine, dobrovoljno se javio u vojsku te optezao za dodio čast poručnika, a pod konac mjeseca će kao domobran na srbsko ratište.

Veleizdajnička parnica u Ljubljani. Ljubljanski "Slovenec" javlja da će pred tamošnjim zemaljskim sudištem započeti, dne 23. o. m. glavna razprava protiv 32 dana, obutih radi velikosrpske propagande i zabranjenih sveza.

Kovani novac po 50 para. Iz Beča sejavlja, da će se naskoro staviti u promet kovani silišni po 50 para.

Grad i okolica.

Supskripcija ratnog zajma obavljala se na mjestnoj područnici Jadranske Banke, gdje se dobivaju sve potrebitne obavijesti.

Onima koji nisu pridigli brašno, a naruciši su ga i platili, odbor za živejavu, ako ga u roku od tri dana ne pridignu, da će izgubiti svako pravo, a brašno će biti dano drugima.

Ranjeni vojnici prisjeli su nadale slijedeći: Pavić Jakov iz Dicma kod Sinja; Ivan Šipek iz Jezeru kod Tiesnoga; Anton Čabrića iz Tiesnoga; Špiro Gravovac iz Dr. Še.

Za naše ranjenike poklonio: II. razred gradske pučke škole po blagajniku Ivanu Šariću doprinos K. 16.43.

Gosp. Uroš Novak K 2, da počasti uspomeni ravnice Xenije Savin.

Nadrena lješina, djeteta. Gradski magistrat u Rovinju javio je, da je 17 kolovoza tek. god. lagioni rafne mornarice donešena u Rovinj lješina dijevojčeta prijevidne dobe od 9-10 mjeseci, odjedena samom bijelom platnenom košulicom, sa zlatnim naušnicama sa tri komadića korala u formi trojstva. Lješina sigurno potječe od katastrofe "Baron Gautsch".

Stan sa 4 sobe kuhinjom, električnim svjetlom, vodom i svim nuždama prostorijama iznajmjuje se odmah. Kuća nalazi se u sredini grada. Upitati se u Uredništvo ista.

PREDPLACUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Knin-Prijedor

vozni red Steinbeisove željeznice valjan od 10. listopada 1914.

Vlak 2.

	Knin	Strmica	Tiskovac	Vaganj	Tiskovac	Strmica	Knin
	odl. 1 00	pop.	"	"	"	"	dol. 6 56
	odl. 2 00	"	odl. 2 10	"	Hrnjadi	odl. 6 57	več.
	"	"	"	"	"	odl. 7 48	"
	"	"	odl. 3 20	"	Vaganj	odl. 7 00	pr.p.
	"	"	"	"	"	odl. 7 30	"
	"	"	"	"	"	odl. 7 40	"
	"	"	"	"	"	odl. 8 10	"
	"	"	"	"	"	odl. 8 15	"
	"	"	"	"	"	odl. 8 48	"
	"	"	"	"	"	odl. 8 58	"
	"	"	"	"	"	odl. 9 54	"
	"	"	"	"	"	odl. 10 04	"
	"	"	"	"	"	odl. 11 04	"
	"	"	"	"	"	odl. 11 14	"
	"	"	"	"	"	odl. 12 12	"

Prenočenje.

Drvar odl. 6 00 pr.p. red K 14—, III razred K 9 30.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro, uz najpovoljnije cijene.

MODE SALON

Marija Dundić

ŠIBENIK

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodice i gospodice. Novosti za zimu i saisonu.

Prima popravke uz najumjerljivo cijene.

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati će pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° Kalijevom soli ili kainitonom

15-16° Kalciijumcianidom

16-21° Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnijojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cijene od istoga.

Ova gnijojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpavačao, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica.

GRUBIŠIĆ & Comp. Šibenik.

(brzojavi naslov GRUBARES telefon br. 56).

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve svjetske tvornice

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUGI)

OBISKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU.

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVACKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJEĆANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE U PROGRAME, OSMRITNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJU RAZNOVRSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

SINGEROV ŠIVACI STROJ

kojim se može šivati, vezati i vrpati.

Singer Comp. Šivaci strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.

JADRANSKA BANKA

K 800.000. — Pričuva K 700.000.

RNJIĆOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE

TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKU VRSTU UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-

DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLIDNA.